

VARIANTA 1

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Etapa locală, 4 februarie 2023

Clasa a X-a

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Niciun eseu nu va fi precedat de titlu și/sau motto; nerespectarea acestei prevederi atrage descalificarea.
- Timpul de lucru: 3 ore.
- Total: 100 de puncte.

Citește cu atenție textele de mai jos:

A.

– *E curios că nu-mi aduc deloc aminte. Spuneai că era blond și avea o pălărie cu boruri înguste...*

– *Și gesticula mereu, reluă Postăvaru, vorbind din ce în ce mai repede. Și-și băga mâinile în buzunarele pardesiului, parcă din exasperare că nu și le poate trece prin păr... Te rog, un efort de memorie. Martie 1939. În dreptul librăriei „Cartea Românească”. După plecarea lui, am făcut câțiva pași împreună, dar nu mulți, pentru că erai enervat și n-aveai poftă de vorbă... Ei bine, nici nu bănuiești cât m-au impresionat cuvintele acelea: că se va împăca la umbra unui crin, în Paradis! Iar mai târziu, au început să mă obsedeze. Da, să mă obsedeze! După ce-am căzut rănit la trecerea Nistrului. Mai precis din clipa când m-am prăbușit, ciuruit de o mitralieră, și m-am trezit, doar pentru o clipă, două, cu obrazul în noroiul din marginea șoselei. De atunci, nu mai pot uita. Și de câte ori treceam printr-o mare primejdie, și am trecut, ca toți ceilalți, prin multe, îmi revenea în minte prietenul d-tale cu pălăria lui cu boruri înguste, și-l auzeam din nou: Ba da! la umbra unui crin, în Paradis...*

Mărgărit își întoarse exasperat scaunul, apropiindu-l de canapea.

– *E exasperant! exclamă. E exasperant că am putut uita!...*

– *Te rog, te implor! stărui Postăvaru, fă un efort de memorie! Nici nu bănuiești ce serviciu mi-ai face. Poate o să-ți aduci aminte mai târziu, după plecarea mea. Îți las telefonul de la hotel, și adresa mea la Zürich. Mă chemi când vrei. E foarte important!*

Mărgărit îl ascultase distrat, plimbându-și mâna dreaptă când pe un genunchi, când pe celălalt.

– *Dar, în fond, izbucni deodată, nu prea văd în ce sens te-aș putea ajuta...*

– *Dacă îți aduci aminte de cine e vorba, ai să-ți amintești și acest amănunt: dacă s-au împăcat sau nu, dacă mai trăiesc și ce mai știi despre ei. E foarte important pentru mine, repetă patetic.*

(Mircea Eliade, *La umbra unui crin*)

B. *Ce să fi fost oare? Mă oprii locului să mă gândesc. Ce să fi fost acel ceva care mă tulbura până într-atât numai la simpla vedere a casei Usher? Era un mister cu totul de nepătruns. Și nu izbuteam să mă dezbar de întunecatele închipuiri ce mă năpădeau pe când îmi puneam întrebarea. Și m-am văzut silit să mă opresc la acest răspuns, care nu mă mulțumea câtuși de puțin, că, fără îndoială, există anumite îmbinări între lucrurile cele mai simple și obișnuite care au puterea să ne miște în acest fel, dar că, cercetând aceste puteri, aflăm pricini ce depășesc cunoștințele noastre. Mă gândeam că s-ar fi putut ca o schimbare neînsemnată în orânduirea amănuntelor ce alcătuiau priveliștea sau decorul să fie de ajuns pentru a schimba sau chiar a zădărnici puterea lor de a ne cufunda în tristețe. Stăpânit de aceste gânduri, mi-am îndreptat calul spre malurile râpoase ale unui negru și lugubru heleșteu care își așternea neclintitul său luciul în fața locuinței și – cu un fior*

și mai pătrunzător – am privit în unde la imaginea răsturnată și înmulțită a trestiiilor cenușii, la copacii trunchiați și fantomatici și la ferestrele asemănătoare unor ochi fără priviri.

Și totuși, tocmai în acest lăcaș al tristeții aveam acum de gând să fac un popas de câteva săptămâni. Roderick Usher, proprietarul ei, fusese unul dintre voioșii mei prieteni din copilărie. Ani mulți trecuseră însă de la ultima noastră întâlnire. O scrisoare îmi sosise de curând, pe depărtatele mele meleaguri – o scrisoare din partea lui –, al cărei cuprins alarmant și stăruitor nu îngăduia alt răspuns din parte-mi decât să mă duc eu însumi la fața a locului. Manuscrisul vădea o cumplită frământare nervoasă. Prietenul mi se plângea de o năprasnică boală a trupului, de o tulburare mintală ce-l apăsa și de o dorință arzătoare de a mă vedea, ca pe cel mai bun și într-adevăr singurul său prieten, cu speranța că bucuria de a mă revedea îi va alina oarecum suferințele. Dar felul cum toate acestea și multe altele încă erau spuse – acel strigăt din adâncul inimii ce îi însoțea rugămintea – nu-mi îngăduia nicio clipă de șovăială și de aceea m-am supus fără zăbavă chemării lui, pe care o găseam foarte ciudată totuși.

(Edgar Allan Poe, *Prăbușirea Casei Usher*)

Subiectul I

(30 de puncte)

Răspunde, pe foaia de concurs, la fiecare din următoarele cerințe:

1. Ilustrează, prin două exemple, o funcție a comunicării identificată în fragmentul extras din *La umbra unui crin*, de Mircea Eliade. **5 puncte**
2. Evidențiază rolul dialogului în textul A. **5 puncte**
3. Prezintă perspectiva narativă din textul B. **5 puncte**
4. Demonstrează, cu câte un exemplu din fiecare text, prezența unei teme comune în cele două fragmente. **5 puncte**
5. Redactează un text în care să-ți exprimi opinia despre următorul fragment extras din textul-suport B: ... *fără îndoială, există anumite îmbinări între lucrurile cele mai simple și obișnuite care au puterea să ne miște în acest fel, dar că, cercetând aceste puteri, aflăm pricini ce depășesc cunoștințele noastre.* **5 puncte**

Notă

Niciun răspuns nu va depăși 100 de cuvinte.

Pentru **conținut**, vei primi 25 de puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 5 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsurile vor fi formulate în enunțuri.

Subiectul al II-lea

(35 de puncte)

Redactează un text de 150-300 de cuvinte care să reprezinte o pagină de jurnal, în care să folosești procedeul povestirii „în ramă”/ „povestire în povestire”, cu scopul de a evidenția o întâmplare relatată din două puncte de vedere diferite.

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 30 de puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 5 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).

Subiectul al III-lea

(35 de puncte)

Scrie un eseu de 600-900 de cuvinte despre rolul memoriei în construirea personalității, pornind de la cele două fragmente și valorificând experiența ta culturală.

Notă

În elaborarea eseului, vei respecta structura textului de tip argumentativ: ipoteza, constând în formularea tezei/ a punctului de vedere, cu privire la temă, argumentația (cu trei argumente/raționamente logice/exemple concrete etc.) și concluzia /sinteza.

Pentru **conținutul eseului**, vei primi 30 de puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 5 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).